

MEMÒRIA D'INTERVENCIÓ H-2953

Identificació

Número de registre	H-2953
Nom de l'objecte	Pintura sobre <i>Tablex</i>
Matèria / Tècnica	Tècnica mixta
Autor / Època	Abelló Martín, Joan / Tercer quart del segle XX
Dimensions	99,5 x 81 cm (obra); 103,2 x 83,2 x 3 cm (marc)
Tema / Descripció / Títol	Composició geomètrica / Sense títol
Procedència / Localització	Fons Reventós / Reserva Cobalt. Museu de L'Hospitalet (lliurament) - Magatzem provisional Av.del Carrilet, 243 (retorn)
Altres referències/núm.	---
Lliurament	13/09/2019
Retorn	29/11/2019
Durada tractament	---
Restaurador	Gonzalo Martí Beltrán

Examen organolèptic i diagnosi

Suport

OBRA

Descripció:

- Suport de *Tablex* de 3,5 mm de gruix.

Elements annexos:

- Etiqueta de paper adherida a la part superior del revers, on es llegeix el nom del pintor i l'obra participants en el *VI Salón de Mayo 1962*, Barcelona; junt amb altres números manuscrits.

Estat de conservació: dolent.

Relació d'alteracions:

- Atac generalitzat de fongs en forma de petites taques blanques per tot el revers, visiblement afectat.
- Dipòsits de pols.

MARC

Descripció:

- Format per quatre llistons de fusta vista de 2 x 2,5 cm, amb un rebaix d'1 cm aproximadament en el costat més ample, on s'insereix la pintura. Els llistons estan units a 45° amb puntes de subjecció a les unions.

Estat de conservació: dolent.

Relació d'alteracions:

- Taquejament d'humitat i de fongs.
- Sever atac de corc al lateral esquerre (no sembla actiu)

Elements annexos:

- Petita enganxina de plàstic quadrada, de color groc, adherida a un lateral del marc.

Sistema d'unió de l'obra al marc:

- Mitjançant disset puntes de ferro, clavades al marc i amb el cap pressionant el revers del *Tablex*.

Capa de preparació

OBRA:

Descripció:

- Per determinar. Quasi no es detecta a simple vista, doncs en molts llocs, el suport de *Tablex* es pot entreveure entre la capa pictòrica, sense que s'apreciï cap color. És probable que es tracti d'una prima imprimació amb molt poca càrrega blanca, similar a un lleuger aiguacuit, però de natura no aquosa (pendent d'anàlisis per determinar).

Capa pictòrica

OBRA:

Tècnica d'execució: Per determinar. Similar a una cera resina.

Capa: alterna zones primes i zones amb molta més matèria, aplicada a modus de *dripping* i/o amb espàtula, i que a continuació sembla haver estat escalfada, doncs els relleus de les pinzellades són tots arrodonits.

Acabat: Setinat

Estat de conservació: Dolent.

Relació d'alteracions:

- Clivellats localitzats: Deguts a la manca de flexibilitat de la capa pictòrica en alguns empastaments.
- Clivellats d'assecat: En les capes primes de color fosc (principalment, negre)
- Manca d'adhesió entre suport i les capes superposades, provocant bufats gairebé imperceptibles.
- Pèrdua de pintura notable localitzada en la zona central-esquerra i pèrdues puntuals on hi ha més empastaments.

Capes de superfície

OBRA:

Descripció:

- Capa de vernís no original i gruixuda, aplicada amb el marc ja instal·lat, no existent sota el galze. Soluble a l'alcohol.

Relació d'alteracions:

- Vernís fortament esgrogueït.
- Dipòsits superficials de pols i fums grassos.
- Atac generalitzat de fongs en forma de petites taques blanques per tota la superfície del vernís.

Estat de conservació: Dolent

MARC:

Relació d'alteracions:

- Dipòsits de pols i terra solidificats per la humitat.

Intervencions anteriors

SUPORT OBRA:

- Es possible que el vernís existent s'hagi donat en el passat per a fixar despreniments que ja començaven a aparèixer en la pintura.

Conclusions

L'estat de conservació de l'obra és, en termes generals, dolent, per l'atac de fongs que sofreix, tant en l'anvers com en el revers, i els bufats i els despreniments causats per la fragilitat i manca d'adhesió de la pintura amb el suport en les zones amb més matèria.

Proposta de conservació – restauració

ANÀLISIS I DIAGNÒSTIC:

- Documentació fotogràfica i avaluació de l'estat de conservació, tant de l'obra com del marc.
- Desmuntatge marc/quadre.

TREBALLS DE CONSERVACIÓ CURATIVA:

OBRA

- Eliminació mecànica de la pols i brutícia.
- Desinfecció de fongs i neteja superficial química.

MARC

- Valoració de la substitució del marc de fusta afectat, segons l'estat d'afectació.
- Eliminació mecànica de la pols i brutícia.
- Desinfecció de fongs i neteja superficial química.
- Emmarcat de l'obra: Substitució de l'antic sistema d'ancoratge per fleixos d'acer, cargolats a la banda posterior del marc.

Els treballs de restauració inclosos en aquesta proposta s'ajustaran en tot moment als criteris de reversibilitat i estabilitat que garanteixin la salvaguarda de la integritat física, artística i històrica de l'obra.

Procés de conservació – restauració

Proves fisicoquímiques

OBRA:

- Proves de solubilitat a la capa pictòrica, de superfície i a les tintes impreses o manuscrites de les etiquetes i/o inscripcions existents, tant en l'obra com en el marc.

Desinfecció / Desinsectació

OBRA:

Revers:

- Desinfecció del *Tablex* atacat per fongs mitjançant nebulització d'una solució fungicida, seguida de l'aspiració puntual de les hifes i espores procedents dels fongs, emprant cànules de petites dimensions.
- Aspiració general del revers seguint el mateix mètode, però emprant una boca més gran i augmentant lleugerament la pressió d'aspiració sobre el suport.

Materials emprats: Etanol+0,1% de clorur de benzalconi/aigua destil·lada (70:30), aspirador de baixa pressió dotat de filtre HEPA.

Anvers:

- Protecció del vernís existent, soluble a l'alcohol, amb dissolvent silicònic, aplicat a paletina a través d'una fina capa d'interposició.
- Desinfecció de la capa pictòrica atacada pels fongs mitjançant nebulització d'una solució fungicida, seguida de l'aspiració puntual de les hifes i espores procedents dels fongs, emprant cànules i raspalls tous de petites dimensions.
- Repàs de l'aspiració de l'obra pictòrica, seguint el mateix mètode i materials.

Materials emprats: Ciclometicona D-5, paper Japó, Etanol/aigua destil·lada (70:30), aspirador de baixa pressió dotat de filtre HEPA.

MARC:

- Desmuntatge del marc de fusta de l'obra.
- Desinfecció del marc atacat per fongs mitjançant nebulització d'una solució fungicida, seguida de l'aspiració puntual de les hifes i espores procedents dels fongs, emprant cànules de petites dimensions.
- Aspiració general del marc seguint el mateix mètode, però emprant una boca més gran i augmentant lleugerament la pressió d'aspiració sobre el suport.
- Desinsectació de l'atac de corc visible en el suport ligni mitjançant impregnació amb paletina d'un tractament insecticida a base de permetrina.

Materials emprats: Etanol+0,1% de clorur de benzalconi/aigua destil·lada (70:30), aspirador de baixa pressió dotat de filtre HEPA, Xylamon® fondo.

Fixació

OBRA:

Intervencions a la capa pictòrica:

- Com a conseqüència de l'actuació d'eliminació del vernís no original, (vegeu apartat: Eliminació estrats no-originals), ha sorgit un nou problema que no estava previst a l'inici i que hem decidit afrontar per ser coherents amb aquesta actuació de tipus curatiu. Així doncs, s'ha procedit a fixar les zones afectades pels bufats en els empastaments, que el gruixut vernís mantenia, més o menys, fixes.

Materials emprats: Aquazol L-500 al 2,5% en aigua destil·lada, paper Japó, aigua destil·lada.

Neteja	OBRA: <i>Intervencions a la capa pictòrica:</i> - Lleugera neteja superficial química. <i>Intervencions al suport:</i> - Neteja mecànica del revers de l'obra (<i>Tablex</i>) i del marc, eliminant els dipòsits no consistents de pols i terres acumulades. Materials emprats: Hisops, aigua destil·lada, aspirador amb regulador de potència, paletina de cerres suaus.
Eliminació estrats no-originals	OBRA: <i>Intervencions a la capa de superfície:</i> - Tot i la protecció del dissolvent silicònic, la solució fungicida ha afectat al vernís no-original d'aspecte esgrogueït, esblanqueint-lo. - Encara que en el pressupost inicial no es contemplés, s'ha decidit retirar aquest vernís alterat, emprant els mateixos dissolvents de la solució fungicida, per a obtenir una millor lectura del cromatisme de l'obra. Materials emprats: Etanol/aigua destil·lada (50:50)
Reintegracions	OBRA: <i>Intervencions a la capa de superfície:</i> - Substitució del vernís alterat per un vernís de retoc aplicat amb esprai. Materials emprats: Vernís de retoc Lefranc Bourgeois ®
Muntatge de l'obra	<i>Emmarcat de l'obra:</i> - Substitució de l'antic sistema d'ancoratge per flexos d'acer, cargolats a la banda posterior del marc.
Embalatge	Encara que no estava previst en el pressupost presentat, s'ha decidit embalar l'obra amb teixit-no-teixit, per evitar la pols durant l'emmagatzematge, i posar unes cantoneres rígides, amb l'interior folrat amb un laminat tou, per a protegir l'obra del contacte directe amb les superfícies del magatzem. Materials emprats: Cantoneres de PVC amb escuma de polietilè Cell-air ® i TNT de polietilè transpirable Cellplas®.
Recomanacions per la seva conservació / seguiment mediambiental	Temperatura: 20-22°C Humitat relativa: 60% Il·luminació: 150 lux

Barcelona, a 29 de novembre de 2019

Gonzalo Martí Beltrán

Llicenciat en B.B.A.A.
Diplomat en Restauració